

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articole și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.

Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

—
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Religia lui Inger Suleman.

În pitorescul Bihor, cercul pretorial al Căi-măghiare, pe valea frumoasă a Pomezului, în comuna Câmpani, este un parc mare cu tot felul de pomi. Și parcul e împrejmuit cu grilaj înalt, și în mijlocul parcului pe un loc ridicat este zidit un castel cochec. Și castelul a avut mulți proprietari pripășiți din țări străine, iar proprietarul de azi al parcului și-al castelului este un om singuratic, ce răspunde la numele de Inger Suleman și care se mai întitulează de emir al Somalei.

Dar trecutul lui e o enigmă, și se pierde în domeniul nesiguranței. După înfățișare, port și credința, ce-a profesat-o până acum, este Turc și a luat parte la luptele turcești cu Italia. N'are însă harem, nici înclinări turcești și unica lui soție legitimă nu trăește cu el. Și iară se mai spune, că de obârșie e jidan din Timișoara, unde îi trăia mama. Dar mama lui de câte ori îl cercetă, se ducea la biserica românească, aducea prinoase, făcea închinăciuni și rugăciuni după legea noastră. Și când a murit preoți români au prahodit-o și apoi a fost transportată în cimitirul din Timișoara.

Și Inger Suleman a fost om de lumea mare. În zilele bune îi plăceau chiefurile sgomotoase, și străbătea satele din jur până la Beiuș și Oradea-mare în caleasă luxuoasă, la care erau înhamăți totdeauna 4 cai iuși ca fulgerul.

Și-i mai plăcea, ca lumea să vorbească mult de el. S-a și avântat în politică militantă, a ajuns candidat de deputat, dar s'a ales numai cu atât...

Pe urmă banii s-au isprăvit, și el devine un naufragiat politic! Pe urmă văzând cum se întinde golul în jurul său, s'a retras în liniștea din mica sa împărăție, a zăvorit porțile castelului și a început a medita asupra deșertăciunii acestei vieți...

Și-a venit războiul lumii, și au plecat brațele vânjoase să apere țara! Satele au rămas pustii cu moșnegi gârboviți, cu femei și copii nemângăiați și uluiți înainte de vreme!

Și Inger Suleman n'a intrat în șirul luptătorilor, deși Turcia ni-e aliată, ci a rămas în singurătatea castelului său! Din cerdac privea la lumea din afară, auzea plânsete, vaiete și cântece de jale, iar el medita asupra deșertăciunii acestei vieți, și scria broșuri religioase.

Au trecut doi ani și jumătate de atunci, femeile năcăjite și copiii orfani privesc înlături așteptând un semn de mângâiere și de alinare a durerilor și grijilor. Dar cine să mângâie nu se află și vorbă potolită nu le spune nimeni! Atunci Inger Suleman a zis: „Acum a sosit timpul meu“! Și iată într-o dimineață frumoasă de primăvară porțile castelului se deschid, stăpânul călare pe un roib stacogiu trece în galop spre culmile pădurilor, ce împrejmuesc Pomezul. Acolo a aflat o stâncă solitară. Din sus de ea se întind păduri frumoase, din jos curge în șoapte line, un părau cu apă curată, ca sufletul unei fecioare. Din colo de părau trece șerpuitor spre Dobrești drumul comitatului.

Acolo a stat Inger Suleman ziua întreagă. Când s'a reîntors spunea tuturor, că a avut vedenii la stâncă solitară. Acolo i-a spus un glas tainic, să nu umble după bunuri pământești, că el are altă menire, menire dela Dumnezeu, să înființeze o religie „adevărată“ și să chime popoarele la înviere religioasă.

Și iată că de atunci se înfățișează ca un nou Mohamed, ca un profet proaspăt, dar nu ca un profet al lui Allah, și nu pentru poporul turcesc, ci ca un profet al Dumnezeului nostru și în mijlocul poporului nostru.

Și-n toată Sâmbăta se duce la stâncă solitară, căci „Sâmbăta e ziua Domnului“, și se roagă și se închină. Iar Dumineca își înoeste rugăciunile pentru mulțimea, ce aleargă acolo. Că vin în șiruri lungi de trăsuri Ungurii din Târcaia, Remetea, Ceica, Români din satele din jur, — uniți și neuniți — vin pocăiții din Albești și toți își unesc glasul în rugăciunile noului profet.

Inger Suleman se ridică pe stâncă solitară, norodul stă în drum, și profetul după ce își rostește rugăciunile poștește norodul, să-și întindă degetele în apa păraului, să-și ude fruntea, și

să treacă la el, de voește să între în împărăția lui Dumnezeu. Norodul îl ascultă, căci cine n'ar vrea să vină împărăția lui Dumnezeu?

Pe toți îi împarte apoi în cete după limba și confesiunea „de acasă” și le poruncește să rostească rugăciunile ce le știu și le au învățat dela mamele lor, sau dela preotul și dascălul din sat.

Și el stă pe stâncă și le spune vorbe mângâitoare imitând predica de pe munte a Hristosului Dumnezeu, în care el nu crede.

Iar seara norodul se întoarce acasă și pocăiții dela Târcaia emulează cu pocăiții dela Albești și Vinteri, — în cântări religioase. Și răsună văile, luncile și creștinii noștri stau nedumeriți și privesc cu admirație la celece văd și aud.

Negreșit, avem de a face cu o apariție bolnăvicioasă în un mediu bolnăvicios. Dar nu e eschisă posibilitatea să se formeze o nouă sectă religioasă pe lângă multe altele.

Poporul doar caută liniște și mângâiere sufletească, unde crede, că i-se dă, căci amvoanele noastre sunt prăfuite și stau mute, sguduirile crâncenului războiu, n'au sguduit din comoditatea și nepăsarea lor păgubitoare multe fețe sfințite. Darul primit la hirotonire e subordonat preocupărilor de ordin economic și material și înjosit de indeletnicirile celor mai umiltoare păcate.

Predicați sfințiți părinți, și nu ascundeți talentul ce vi-s'a dat! Nu lăsați turma să se resfire de capul ei, că de o veți lăsa, vă veți trezi cu bisericile goale și cu porțile caselor închise!

Semin.

De ești tu fiul lui Dumnezeu

pogoară-te de pe cruce!

Cuvintele acestea pline de ură și de batjocură le strigau farizeii, cărturarii și unii din popor lui Isus cel răstignit pe cruce, chiar atunci când durerile îi erau mai grele. Mântuitorul lumii săvârșea cea mai mare operă de binefacere, chiar atunci când răutatea omenescă și-a ajuns culmea față de El. Ori cât strigau contrarii lui Isus să se pogoare de pe cruce, dacă poate, Isus îi lăsa fără răspuns, știind că crucea va fi cea mai mare binefăcătoare a lumii? Farizeii, cărturarii și poporul, învârtoșați la inimă, văzând pe Isus răstignit pe cruce, credeau, că în fine au triumfat puterea și înțelepciunea lor deseartă asupra învățătorului, pe când moartea pe cruce alui Isus, însemnă chiar înfrângerea lor desăvârșită, și biruința glorioasă a celui ce venise pe pământ în numele Domnului.

Crucea cea cu amare suferințe dovedea pe de o parte nevinovăția și puterea lui Isus, iară pe de altă

parte, vestea cu glas tare, răutatea și slăbiciunea celor ce l-au condamnat. Steaua dela Vif'eem vestise oamenilor venirea lui Isus în lume, iară crucea de pe Golgota cuvântă biruința lui pe această lume.

Contrarii lui Isus credeau că chiar prin cruce se vor înfrânge învățăturile lui Isus, pe când ele chiar prin cruce au luat un avânt nou și puternic.

Pe lângă vieața curată, pe lângă numeroasele minuni Isus murind pe cruce aducea cel mai puternic argument pentru adevărul învățăturilor sale. Păstorul cel bun care și-a jertfit liniștea și puterea, vindecând și învățând, acum la urmă și-a dat și sufletul său pentru turma, de a cărei mizerie trupească și sufletească, i-s'a făcut milă până la lacrimi de atâtea ori.

Isus pentru binele și vieața omenimei nu se putea pogori pe cruce nu pentru că nu avea putere.

Omenimea pe vremea aceea era adânc decăzută moralicește și de aceea avea neapărată lipsă de un învățător, care să meargă până la moarte pentru propagarea unui nou și sânt ideal de vieață.

Prin moartea pe cruce a lui Isus, învingerea creștinismului asupra păgânismului era numai chestiune de timp. Ori câte piedici, ori câte cruzimi i-se puneau în cale, creștinismul trebuia să învingă pentru seninătatea, pentru originea lui Dumnezeu, pentru puterea lui dătătoare de sănătate trupească și sufletească.

Oamenii scârbiți de orgiile și de desnădejdlile păgânismului erau însetați după liniște sufletească, după curaj moral, după dreptate și adevăr. Și creștinismul ce isvoră din cruce le oferea din belșug acestor însetați tot ce căutau. Isus murind pe cruce în cele mai cumplite chinuri, a arătat vădit că atât de mult iubeste vieața noastră a oamenilor, încât și-a jertfit pentru mântuirea ei însași vieața sa.

„Însuși Voltaire, celebrul păgân modern, recunoaște, că nici cel mai mare filozof al anticității nu a fost în stare să schimbe măcar năravurile vecinului său pe când Isus a schimbat fața lumii.”

Dară dacă nu era Isus cel singur capabil pe lume să deie alt curs minții, inimii și muncii omenesti? Unde ajungea lumea? De sigur în cea mai mare stricăciune sufletească și prin aceasta stricăciune la moarte.

Iată deci pentru ce nu s'a pogorât Isus de pe cruce, cum pretindeau în ură și batjocură, farizeii și soții lor copleșiți de păcate.

Isus prin răstignirea sa pe cruce voia să ridice omenimea din mocirla imoralității în care zăcea și să sădească în sufletul ei un duh nou și curat.

Faptul, că un învățător atât de curat la inimă, atât de înțelept și puternic în fapte, a primit fără șovăială moartea pe crucea făcătorilor de rele, a trebuit să sguduie lumea din temelii. Lumea încetul cu încetul trebuia să aleagă pe cine să urmeze; pe farizeii și cărturarii asemănători mormitelor frumoase pe dinafară și pline de putreziciune pe dinlăuntru, ori pe Isus consecvent în vorbele și faptele sale până la moartea cea mai grea. Neghina și grăul trebuiau să-și dovedească dreptul la existență prin gustul lor adevărat.

Farizeii, cărturarii și poporul în loc să fie văzut în moartea lui Isus pe cruce *supremu jertfă și suprema iubire pentru omenimea ei, au văzut neputință și in-*

frângere. De aici cuvintele lor netrebnice: „De ești tu fiul lui Dumnezeu pogoară-te de pe cruce”. Și prin aceste cuvinte prăbușiră și moartea lor proprie.

— Și creștinismul nostru a celor de astăzi va fi așa precum înțelegem adevărul central al creștinismului, răstignirea de bună voie pe cruce a Domnului nostru Isus Christos. Pentru cine înțelege bine acest adevăr, crucea este un nesăcat izvor de mângâiere și înălțare. *Crucea stropită cu sângele Mântuitorului lumii este simbolul jertfei și al iubirii.* Ori unde stă crucea, la marginea drumului de țară, ori în mijlocul altarului, ne îndeamnă la *jertfă și iubire.* Crucea o poate iubi și înțelege numai acel creștin în a cărui suflet sau sălășluit aceste două sentimente. Și fericit este un astfel de creștin care a înțeles crucea și știe *jertfă și iubi.* Isus Hristos a jertfit și iubit și așa a mântuit lumea de peire. Și tu creștine, dacă jertfești și iubești îți poți mântui viața ta. Fiecare zi, dacă vrei să o trăiești bine și frumos, îți cere puțină jertfă și iubire. De câte ori trebuie să îți jertfești poftele trupului ca să ieși învingător sufletul. De câte ori trebuie să îți jertfești viața ta puțin, ca din jertfa aceasta să răsară fericirea copilului tău. Ești capabil de jertfă? Reușești! Nu ești capabil de jertfă! Ai pierit. Mergi și înghințiază înaintea crucii, sărută-o și te roagă cu cernic înaintea ei. Gândește-te la toate jertfele ce trebuie să le faci în viața ta și atunci o să îți fie nespus de dragă crucea, care predică jertfa!

O zi fără un strop de iubire e ca o zi mohorâtă, fără soare.

Familia ta, prietenii tăi, cunoscuții tăi în năcurile lor cer dela tine un strop de iubire. Le-ai dat acest strop, atunci i-ai ajutat în greul vieții și îți-ai câștigat un capital mic de recunoștință. Cu cât vrei să crească mai mare acest capital, atât de necesar în viață, iubește mai mult pe cei din jurul tău.

Gândește-te pe câți ai tu să iubești în viață și atunci sufletul tău se va trage singur la cruce. Crucea înseamnă cea mai mare iubire pe pământ. Învață deci dela ea să iubești și tu mult. O vorbă cuminte zice, că cel mai mare dușman al omului e inima lui proprie, atunci când e plină cu ură și cu îngâmfare. Dacă vrei deci iubite creștine, să gonești pe dușmanul tău cel mai mare, gândește-te adeseori la cruce. Învață din jertfa și iubirea ei să jertfești și să iubești și tu. Ascultă și pricepe ce zice biserica la despre sfânta cruce: „Crucea e păzitoarea a toată lumea, crucea e podoaba bisericii, crucea stăpânirea împăraților, crucea întărirea credincioșilor, crucea îng-urilor mărire și dracilor rână”.

Ai înțeles iubite creștine crucea!

Ai primit în suflet creștinismul adevărat și așa îți-ai mântuit sufletul în viața aceasta și în cea de veci.

Învierea lui Hristos a urmat după cruce. Și învierea ta va urma după ce ai purtat crucea, ai priceput-o și iubit-o mai presus de toate din lumea aceasta.

X.

Nr. 99 F. G.

Dela fundațiunea Gozdu.

Apel.

În temeiul concluzului Nr. 7. pet. 3. din ședința dela 17/30 Martie a. c. a reprezentanței fundațiunii Gozdu, toți bursierii acestei fundațiuni aflători în serviciu militar, sunt recercați a notifica biroului fundațiunii meritele ce și le-au câștigat pe câmpul de luptă, — întrucât acele au fost recunoscute prin distincții din partea Majestății Sale regelui nostru, respective din partea forurilor militare competente.

Întrucât vre-unul din bursieri a murit moarte vitejească pentru apărarea tronului și a patriei noastre, rudeniile sunt poftite a încunoștința despre aceasta cancelaria fundațională, înaintând aici și documente vrednice de credință despre trecerea lor glorioasă din această viață.

Părinții, respective aparținătorii stipendiștilor, cari intrând sub drapel și ajungând în prinsoare nu sunt în situația de a se putea justifica, sunt datori a face cunoscut faptul acesta cancelariei fundaționale.

În genere, fiecare bursier aflător în serviciu militar e îndatorat a arăta, că din cauza intrării la armată nu poate continua studiile, ca astfel biroul fundațiunii să aibă deplină orientare asupra stării fiecărui bursier și să se poată lua măsurile necesare pentru acordarea bursei la anul de voluntar.

Întrelăsarea acestei îndatoriri se va considera ca neglijență din partea bursierilor, cari și de altcum sunt datori să notifice la sfârșitul fiecărui an școlar în termen legal sporiul în studii, iar dacă din anumite cauze nu cercetează prelegerile, au datorința de a le arăta, căci neglijența poate avea ca urmare sistarea stipendiu-ului.

Răspunsul la acest apel se așteaptă până la 5 August st. n. a. c.

Nagyvárad (Oradea-mare), în 1/14 Iunie 1917.

Biroul Fund. Gozdu.

Nr. 100 F. G.

Concurs.

Pentru conferirea de burse din fundațiunea Gozdu pe anul școlar 1917/18, la universități, facu tăți, școale superioare, școale militare și școale medii, se publică următorul concurs:

1. Concurentul să documenteze cu documente originale sau autenticate de notarul public:

a) că este fiu de cetățian ungar și aparține bisericii ortodoxă române, spre care scop se recere extrasul din matricula botezaților, provăzută cu clauzula parohului concernent, că și de prezent aparține bisericii greco-orientale române;

b) că studiază cu succes bun la vre-un institut public de învățământ din patrie, spre care scop studenții dela școalele medii să prezinte atestatul școlar despre sporiul în studii în anul școlar 1916/17, iar cei dela facultăți și universități indicile despre toate semestrele ascultate până acum;

c) că averea proprie și a părinților nu e de ajuns să acopere toate cheltuielile împreună cu studiul, spre care scop să producă atestat dela dirigătorul politică concernentă. Atestatul să cuprindă date pozitive despre această avere și să fie s. b. scrise de protopresbiterul concernent.

2. Dacă concurentul a întrerupt studiile, — să producă atestat oficios despre ocupațiunea și despre purtarea sa morală în decursul intervalului de timp când n'a cercetat studiile.

3. Concurentul să arate în petițiune specialitatea la care, și locul unde voiește să continue studiile, precum și aceea, dacă folosește și altă bursă.

4. Doi frați nu pot beneficia în același timp de bursă și din motivul acesta nici un petent, care e frate cu vre-unul din bursierii actuali ai fundațiunii, nu va fi împărțit de stipendiu.

5. Bursele pentru străinătate se acordă numai pe lângă obținerea concesiunii ministeriale.

6. Petițiunile defectuos instruite sau sosite după termen, nu vor fi considerate.

7. Concurentul să indice în petițiune locul și poșta ultimă, unde este a i se trimite rezoluțiunea reprezentanței.

8. Petițiunea instruată cu toate documentele sus-amintite este a se adresa către reprezentanța fundațiunii Gozsdu și a se trimite la cancelaria fundațională, de prezent în Nagyvárad (Oradea-mare), Strada Beöthy Ödön Nr. 9. — până la 23 Iulie/5 August a. c.

9. Spre orientare se observă, că din fundațiunea Gozsdu numai tineri pot beneficia de burse, deci petițiunile elevilor nu vor fi luate în considerare.

Toți bursierii actuali sunt poștiți ca până la 2/15 Iulie a. c. să arate rezultatul studiilor din anul școlar 1916/1917, căci altcum li se va sistă bursa, respective ajutorul de care au beneficiat până acum

În adresa de justificare să se arate numărul rezoluțiunii prin cari li s'a votat bursa pe anul școlar trecut

Bursierii aflători în serviciu militar sunt recercați a produce pe lângă indexul respective atestatului despre studiile făcute până acum, — și atestat de serviciu dela autoritatea militară concernentă din care să se facă evident timpul petrecut la armată, deci nu e destul dacă se constată, că de prezent sunt în serviciu militar, ci e necesar să se indice, de când au intrat sub drapel.

Nagyvárad (Oradea-mare), 1/14 Iunie 1917.

Vasilie Mangra,
arhiepiscop și mitropolit

Dr. Gheorghe Comșa
secretar.

CRONICA.

Episcopul Gherlei. Vineri după amiază la orele 3 a depus noul episcop greco-catolic al Gherlei, Dr. Iuliu Hossu, jurământul de fidelitate în mâinile Majestății Sale regelui Carol, în palatul regal din Buda. Formula jurământului a cetit-o contele Apponyi Albert, noul ministru de culte și instrucțiune al țării.

† **Emilia Pinteru** născ. **Petrașiu** preoteasă, după lungi și grele suferințe, împărțită fiind cu sfânta taină a cuminecătorei, a reposat în 12 Iunie st. n. la 8 ore seara în etate de 42 de ani și 26 ani ai fericitei căsătorii. Înormântarea a avut loc Vineri în 2/25 Iunie la orele 10 a. m. în cimitirul gr. or. rom. din Mișca. *Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!*

Moga de Broczkó. Majestatea Sa Împăratul și Regele Caro', a conferit domnului Victor Moga, colonel în regimentul din infanterie numărul 50, predicatul „de Broczkó”, pentru sine și pentru urmașii săi, pe lângă scutire de taxă și pe lângă recunoașterea vechii nobilimi ungare a familiei sale.

Apel. Din incredințarea președintelui nostru S-meon Cornea preot în Batania, rog pe foștii colegi cu cari am absolvat cursurile teologice în Arad la anul 1891 — 1892 să binevoiască cu reîntoarcerea poștei să-mi răspundă la următoarele: 1) Protecțiunea convenirei colegiale de 25 ani dela absolvare, când și unde să se țină? 2) Locul locuinței și anii de serviciu. 3) Decumva nu ar fi toți colegii de un acord pentru ținerea convenirei și acel caz să mi-se comunice. Acei colegi sunt: Georgiu Papp junior, Romul Motorca, Constantin Puticiu, Georgiu Papp senior, Terențiu Moga, Teodor Pop, Aurel Rocsin, Ioan Simoc, Illie Lucuța, Iosif Popoviciu, Romul Cărăbaș, Terențiu Micuța, Al-xandru Nica, Traian Pețian. Al fraților Voastre coleg: Georgiu Cherecheșiu preot.

Școală veche. În Droutheim din Norvegia școala catedrală și-a serbat aniversarea de 700 de ani. Școala — ce arată și numele — e în strânsă legătură cu catedrala, care e cea mai însemnată zidire bisericască în părțile scandinave de nord, a fost zidită supt întâiul mitropolit norvegian, Jouara. Țara întreagă a luat parte la serbare.

Banca generală de asigurare din Sibiu. În cei 5 ani de existență, ani grei și plini de piedeci, a plătit la nefericiți asigurați (cari și-au susținut în ordine deplină asigurările) peste 300.000 (treisute mii cor.) despăgubiri, urmând numai în linia a doua acționarii, cari au beneficiat de 240.000 cor. dividende. *Fondurile de garanție* începute cu 1 milion și două sute de mii de coroane astăzi se urcă peste 1,700.000 de cor., *deci o creștere de o jumătate milion.* Dacă adăugăm: la suma daunelor plătite numai 300.000 cor., la suma dividendelor plătite numai 200.000 cor., și la urcarea fondurilor de garanție numai 500.000 cor., rezultă un spor în economia populară de un milion de cor. în cei cinci ani grei prin care a trecut. Avem toată nădejdea, că revenind la timpuri normale și bucurându-se de sprijinul tuturor oamenilor înțelegători ai noștri, (poate că se vor convinge și ceice au întâmpinat „Banca” la început cu oarecare nelcredere tănuită) va împărți pe câți mai mulți economi de scutul asigurărilor. Azi oricine se poate convinge, că „Banca” generală de asigurare poate garanta singură apărarea materială contra daunelor de foc a întregii dieceze a Aradului.

Mulțumită publică.

Subscriși aducem mulțumita noastră tuturor aceloră, cari au strecurat cuvinte de mângâiere în sulețele noastre adânc întristate prin trecerea la cele vecinice a preaiubitei noastre soții și mamă dulce, precum și aceloră, cari prin participarea lor la înmormântare au petrecut în ultima cale resturile pământești ale aceleia ce am avut mai drag pe lume.

Mișca, 4/17 Iunie 1917.

Teodor Pinteru și familia
preot ort. rom.

Nr. 1931/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs pentru deplinirea catedrei vacante de limba și literatura română și de limba și literatura germană dela Institutul pedagogic ort. român din Arad.

Beneficiul împreună cu aceasta catedră este următorul:

1. Salar fundamental de 2600 cor. în caz de aplicare provizoră numai 2200 cor.
2. Cvinecvenalele (6) de câte 200 cor.
3. Bani de cortel 800 cor. respective pe timpul aplicării provizore numai 600 cor.
4. Participarea, ce va avea să i-o recunoască guvernul țării, la fondul de penziune în sarcina statului

Dela recurenți se cere să aibă cvalificație pentru profesura de preparandie de stat, precum și cvalificația conform §-lui 122, punct 10 din Statutul organic.

Recursele sunt a se adresa Consistorului ortodox român din Arad, în 30 zile dela prima publicare a acestui concurs.

Recursele sunt a se ajusta cu următoarele documente și informațiuni:

- a) Autobiografia pe scurt a recurentului.
- b) Atestat de botez din matricula bisericească, din care să se vadă, că respectivul e român de religiuina gr.-or.
- c) Atestat despre cvalificația recurentului.
- d) Atestat de serviciu dela autoritatea imediat superioară, pentru cazul, că recurentul ar fi funcționat deja și până aci ca profesor la vre'un institut de învățământ.
- e) Eventualele dovezi despre activitatea literară a recurentului.

Arad, din ședința consistorială dela 18/31 Maiu v. 1917.

Consistorul ort. român din Arad.

3-3

Nr. 1932/1917.

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru ajutoarele, menile a se distribui pentru anul școlar 1917/18, pe seama elevilor ordinari săraci și sărguincioși ai preparandiei ort. române din Arad.

Pentru orientarea reflectanților se adaugă, că la ajutoarele de sub întrebare pot reflecta numai atari tineri, cari au de gând să cerceteze preparandia numită ca elevi regulați și au cel puțin 4 clase medii sau vor fi terminat unul sau mai multe cursuri preparandiale.

Respectivele ajutoare se vor vota exclusiv pe durata anului școlar 1917/18, deci fără de vre'un angajament pentru viitor și se vor pune la dispoziția celor ajutorați în rate lunare de câte 40 cor.

Toți acei elevi preparandiali, cari în anul școlar 1916/17 au beneficiat de asemenea ajutoare întrucât doresc să fie luați în combinațiune pentru anul școlar viitor, au să se anunțe și ei pe baza acestui concurs; la dincontră nu vor putea fi luați în socotintă.

Rugările, ce sunt a se trimite subsemnatului Consistor din partea celor doritori de asemenea ajutoare, vor avea să fie ajustate cu următoarele documente:

1. Extras de botez, adecă din matricula bisericească.
2. Testimoniu despre studiul prestat în anul școlar 1916/17.
3. Certificat oficios dela antistia comunală, vidimat de oficiul parohial concernent, despre starea materială a recurentului și respective și a părinților lui. Certificatul să fie compus în termeni concreți, cuprinzând precizarea de aproape a stării materiale, că ce avere are tata și mama recurentului și însuș recurentul, ca moștenire dela rudeni. Certificatele lipsite de aceasta cerință nu vor fi luate în socotintă.

4. Document dela antistia comunală despre aceea, că recurentul — dacă a ajuns la vârsta de asentare — e asentat ori aa, și dacă da, pe când este chemat la serviciu de arme.

Acele de sub Nr. 1 și 2, pot se fie și numai copii, dar autenticate la oficiul pprezbiteral, iar certificatul despre starea materială să fie prezentat în original.

Acei elevi preparandiali, cari au fost deja ajutorați în anul școlar 1916/17 și doresc să fie ajutorați și în anul școlar viitor, e de ajuns să trimită aici, în terminul concursual, numai documentele cerute în punctul 2, 3 și 4; iar întrucât nu s'ar acomoda vor cădea dela ajutoare.

Rugările reflectanților noi, cari nu ar întruni condițiunile arătate mai sus nu vor putea fi luate în socotintă.

În rugări să se arate și adresa — locul și posta ultimă — unde să se trimită rezoluțiunea consistorială.

Arad, din ședința cons. dela 18/31 Maiu 1917.

Consistoriul ort. rom. din Arad.

Concurs.

Direcțiunea subsemnată publică concurs pentru 2 stipendii de câte Cor. 350 din „Fondul pentru ajutoarea elevilor dela seminarul diecezan gr. or. român din Arad”, preliminate pe anul școlar 1917—18, unul pentru un elev din despărțământul teologic și altul pentru un elev din despărțământul pedagogic. La concurs sunt admiși numai elevii născuți în dieceza Aradului.

Concurenții au să adnezeze la peti: 1. Extras de botez. 2. Testimoniu de pe anul școlar 1916—17 (clericii cari au făcut examen de cvificație de curs pedag. și testimoniu pedagogic). 3. Atestat de paupertate dela antistia comunală vidimat și de oficial parohial. 4. Să justifice, cum s'a susținut până acum la școală. 5. Mai are și alt stipendiu.

Petiul astfel ajustat să se înai-teze până la 1/14 August, direcțiunei institutului ped.-teol. gr-or. român din Arad.

Arad, 18/31 Maiu 1917.

3—3

Roman Ciorogariu,
director.

Concurs.

Pentru îndepl nirea postului de învățator-cantor dela școala confesională gr.-or. rom. din B. Forău-Prisacă se publică concurs cu termin de 3) zile dela prima publicare, pe lângă următoarele venite:

1. Cvtir cu grădină.
2. Dela comuna bisericească 600 coroane.
3. Intregirea salariului dela stat.
4. Incălzirea salei de învățământ o prestează comuna bisericească.
5. Venitele cantonale.

Cei ce doresc a ocupa acest post sunt poștiți a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sf. biserică din B.-Forău, iar recursese lor adresate comitetului parohial, să le înai-teze comitetului protopresbiteral gr. or. rom din Belényes — Beiuș.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 4/17 Iunie 1917.

Victor Șandru,
prezident.

Nicolae Ianc,
notar.

În conțelegere cu Moise Popoviciu, adm. ppsc.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea posturilor de învățator-cantor din parohiile mai jos înșirate, se publică concurs cu termin de alegere de 30 zile, dela prima publicare în organul officios diecezan, și anume:

I. În *Dernișoara* (Alsöderna) pe lângă beneficiul: 1. Bani gata dela poporeni 500 cor. 2. Pământ arător 8 jughere, vaiorat în 100 cor. 3. Drept de pășunat pentru 8 vite. 4. Drept de lemne 8 părți. 5. Stolele îndatinate. 6. Pentru școala de repetiție 40 cor. 7. Intregirea asigurată dela stat

II. În *Șumugiu* (Váraduzsopa) pe lângă beneficiul: 1. Bani gata 754 cor. 26 fil. 2. Pământ 8 jughere, valorat în 60 cor. 3. Stolele îndatinate. 4. Folosința unui intravilan. 5. Intregirea dela stat. (Cvtir acum nu este, dar se va edifică).

III. În *Tășad* (Tasádfő) postul 1. pe lângă beneficiul: 1. Bani gata 868 cor. 2. Folosința unui intravilan. 3. Stolele îndatinate. 4. Intregirea dela stat.

Afară de Șumugiu celelalte au locuințe în natură, cu grădină de legume. Pentru scripturistică și participare la conferințe, se vor da sumele staverite de superioritate. De curățitul și încălzitul salei se vor îngriji parohiile.

Aleșii vor avea a providea și învățământul adulților, precum și strana și alte trebuințe cantonale, instruind elevii în cântările bisericești, conducându-i regulat la sf. biserică.

Reflectanții la aceste posturi, sunt poștiți a-și înai-teze petiile ajustate cu documentele recerute, adresele respectivului comitet parohial, la P. O. oficiu protopopesc din Oradea mare, având a se prezentă în vre-o Duminecă ori sârbătoare la sf. biserică din comuna respectivă, spre a se arată poporului, dovedindu și capabilitatea în tipic și cântare.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu: Andreiu Horvath, protopopul Orăzii-mari, inspector de școale.

—□—

2—3

Pentru Intregirea vacantului post de preot din parohia de clasa I. Belinț, tractul Balinț, să escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

- 1). O sesie parohială de 32 jugere;
- 2). Stola legală;
- 3). Locuință în natură, cu în'ravilan și
- 4). Eventuala intregire de dotație dela stat.

Doritorii de a reflectă la acest post sunt poștiți:

a) A nu se prezentă în parohie până ce se vor înfățișă mai întâiu subsemnatului protoprezbiter, spre a dovedi, că au cvificația prevăzută pentru parohii de clasa I., conform concluzului sinodului eparhial Nr. 84 din 1910;

b) Întru cât sunt din afară de dieceza Aradului, tot cu ocaziunea acestei prezentări, au să dovedească subsemnatului că, au înalta încuviințare a Venerabilului Conzistor, respective a Prea Sfințitului Domn Episcop diecezan din Arad, ca să poată reflectă la această parohie;

c) Să-și adreseze petițiile concursuale comitetului parohial din Balinț și să le aștearnă pe calea oficiului protopresbiteral gr.-or rom. din Belinț (Belencez, Temes m.), instruate conform legilor în vigoare, cu documente în original și în terminul concursual;

d) Tot în acest termin, să se prezenteze într'o Duminecă sau într'o sârbătoare în sf. biserică din Balinț, spre ași arată desteritatea în tipic și cântare, respective în celebrarea slujbei dumnezeiești și în oratorie.

Alesul va avea să poarte sarcinile publice după sesie, după locuință și după intravilanul parohial și fără altă remunerație, să catihizeze școlarii gr. or. rom. din parohie

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine:

Gherasim Sêrb,
protopresbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantoral dela școala ort. rom. din comuna Husasău, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs, cu termen de alegere pe ziua de 2/15 Iulie 1917.

Venite:

1. Locuință cu 2 chilii, cămară și tindă, în localitatea școlii și un intravilan de $\frac{1}{4}$ jugher, lângă școală.
2. 240 cor. bani din repartitie pe popor.
3. Stolele cantonale îndatinate.
4. 8 jughere catastrale pământ arător și fânațe.
5. Intregirea dela stat.

Doritorii de-a ocupa acest post se avizează, că cererile de concurs, adresate comitetului parohial din Husasău, să le înainteze subsemnatului, până cu 8 zile înainte de alegere, având, cu știrea mea, a se prezenta în acest timp în parohie, pentru a-și dovedi aptitudinile în cântare și tipic.

Comitetul parohial:

Filip Teaha,
preot-președinte.

Gheorghe Bordaș,
notar adhoc.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu,* protopresbiter, inspector școlar.

—□—

2—3

Conform ord. Vener. Consistor Nr. 3343 B. 1916.

Pentru îndeplinirea parohiei de **clasa III-a Husasău**, protopresbiteratul Peșteșului, se publică concurs repetit, cu termen de alegere pe ziua de 24 Iunie 7 Iulie 1917.

Emolumente:

1. Casă parohială și dependențele, cu intravilan de 1200 stăngeni pătrați.
2. Pământ parohial de 16 jugăre catastrale, arător și fânațe.
3. Birul preoțesc dela fiecare număr de casă câte-o măsură de cucuruz, sau prețul ei curent. Chiriașii câte-o $\frac{1}{2}$ măsură.
4. Stolele îndatinate și precizate în protocolul comitetului parohial din 2/16 Iulie 1916.
5. Intregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de-a ocupa această parohie sunt invitați a-și înainta rugărilor adresate comitetului parohial din Husasău, Prea Onor. oficiu protopopesc în Mezotelegd, în termenul legal; iar în parohie se vor prezenta cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, pentru a se face cunoșcuți poporului, a servi, sau a cânta și predică.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu,* protopresbiter ort. român.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de **cl. III-a din Păiușeni (Paizs)** se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. *Uzfructul unui intravilan parohial.*
2. *Birul legal.*
3. *Stolele legale*
4. *Intregirea dela stat.*

Darea publică după beneficiul preoțesc o va solvi alesul.

Reflectanții sunt poștiți, ca recursurile ajustate conform regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Păiușeni, să le subșearnă oficiului ppbiteral din Buteni având până la termenul regulamentar a se prezenta în sf. biserică din Păiușeni spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cele rituale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *F. Roxin,* ppbiter

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea posturilor vacante învățăto-rești din protopopiatul Beliului se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

1. *Călăce,* salar în bani 600 cor. și Intregirea dela stat.
2. *Chișlaca,* salar 600 cor. și Intregirea dela stat.
3. *Craiova,* salar 600 cor. și Intregirea dela stat.
4. *Coroiu,* salar 600 cor. și Intregirea dela stat.
5. *Cărășeu,* salar 600 cor. și Intregirea dela stat.
6. *Dumbrăvița de codru,* salar 600 cor. și Intregirea dela stat.
7. *Sânmiclăușul de Bins,* salar 600 cor. și Intregire dela stat.
8. *Șiad-Rogoz,* salar 600 coroane și Intregire dela stat.
9. *Suplac,* salar 600 de cor. și Intregirea dela stat.
10. *Susaș-Tâlmăciu,* salar 600 de coroane și Intregire dela stat.
11. *Tăgădău,* salar 600 cor. și Intregire dela stat.
12. *Ursad-Pocluse-Hodișel,* salar 600 de cor. și Intregirea dela stat.
13. *Urvișiu de Bins,* salar 600 cor. și Intregirea dela stat.

La școalele acestea sunt locuințe acomodate și grădini de legume pentru învățători precum și stole cantonale îndatinate.

Recurenții amăsurați prescrișilor §-lui 58. din regulamentul școlar au a-și înainta suplicile adresate comitet. parohial la subscrișul în Feketegyörös, având a-se prezenta la sf. biserică din comunele la cari reflectează pentru a-și dovedi iscusința în tipic și în cântări.

F. Giriș la 3/16 Iunie 1917.

Petru Serbu,
protopop.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea următoarelor parohii vacante din protopopiatul Beliului se publică concurs cu termen de alegere după expirarea intervalului de 30 zile dela prima publicare.

1. *Archiș*, dotațiunea e: pământ parohial de 10 jug, catastr. bir dela toată casa câte $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz, stolele îndatinate și congrua, parohia e de cl. III.

2. *Bochia Benești*, de clasa III., beneficiul e: bir câte una măsură cucuruz dela fiecare casă, stolele îndatinate și întregirea dotațiunei dela stat.

3. *Cărășeu*, de clasa II., emolumentele sunt: pământ parohial de 5 cubule, un intravilan de 600□, bir dela toată casa câte una măsură de bucate, stolele îndatinate și întregirea dotațiunei dela stat, arânda căsei pentru preot o va plăti comuna bisericească.

4. *Cumănești*, de clasa III., dotațiunea e: pământ parohial de 12 jug. catastr. stolele obicinuite, întregirea dotațiunei dela stat.

5. *Hășmaș — B. Urviș — Clit*, de clasa III., emolumentele sunt: pământ parohial de 12 jugăre, din Urviș și Clit, bir câte o $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz dela toată casa, din Hășmaș câte o ziua de lucru de familie, stolele îndatinate și întregirea dotațiunei dela stat.

6. *Mărăuș*, de clasa III., beneficiul e: pământ de 15 jug. catastr., bir câte $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz dela fiecare casă, un intravilan de 800□, stolele uzuete și întregirea dotațiunei din visteria statului.

7. *Nermiș*, de clasa III., beneficiul e: casă parohială și grajd, pământ parohial de 3 jug., bir dela fiecare casă câte o măsură grâu și cucuruz, stolele îndatinate și întregirea dotațiunei dela stat.

8. *Sic M.*, de clasa III., beneficiul este: pământ parohial de 15 jug., dela fiecare casă câte $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz bir, stolele uzuete și întregirea dotațiunei dela stat.

9. *Suplac*, de clasa II., dotațiunea e: pământ parohial de $4\frac{1}{2}$ jug., bir dela fiecare casă câte una măsură cucuruz, stolele îndatinate, pentru cel îndreptățit e asigurată maximul dotațiunei dela stat.

10. *Ursad cu $\frac{1}{8}$ din Hodișel și Pocluse*, de clasa III., beneficiul e: bir câte una măsură de cucuruz dela casă, din Hodișel însă câte $\frac{1}{2}$ măsură și câte o zi de lucru cu mâinile, pământ parohial 15 jug. catastrale, stolele îndatinate și întregirea dotațiunei dela stat.

În toate comunele acestea sunt competențe de pășunat pentru vite. Cei aleși afară de Nermiș se vor îngriji de locuințe.

Reflectanții până la alegere, sunt poștiți a se prezenta în cutare Duminecă ori serbătoare la sfintele biserici pentru a cânta, ori celebra și predica, având relursele a-le înaintă la subscrierul în Feketegyörös.

F. Griș. la 3/16 Iunie 1917.

Petru Serbu,
protopop.

—□—

3—3

Pentru întregirea vacantului post de preot-paroh din parohia de clasa I. Bara, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. O sesie de pământ, parte arător, parte fâneaț;
2. Intravilan parohial de $\frac{3}{4}$ jogâr;
3. Stolele legale și
4. Eventuala întregire de dotațiune dela stat.

Alesul va purta sarcinile publice după sesie.

De asemenea se obligă ca, fără altă remunerație, să catihizeze școlarii gr. or. rom. din parohie.

Doritorii de a reflecta la acest post, pe lângă respectarea § lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au să dovedească:

a) Că posedă calificația pretinsă prin concluzul sinodului eparhial de sub Nr. 84/1910 și

b) Că îndeplinesc toate condițiile concursuale.

Întrunirea acestor condiții trebuie să o dovedească oficiul protopresbiteral de odată cu însinuarea dorinței de a se prezenta poporului.

Întrucât sunt din alte dieceze, trebuie să dovedească, totatunci că, au consimțământul Consistorului, respective al Episcopului diecezan, de a reflecta la această parohie.

Sunt poștiți mai departe ca, în termenul concursual, să se prezinte într-o Duminecă sau într-o sârbătoare în sf. biserică din Bara (Barafalva, Krassó-Szörény megye) spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în slujire și în oratorie.

Petițiile, instruate cu documentele de lipsă, în senzul indicat mai sus, se trimt comitetului parohial din Bara, pe calea oficiului protoprezbiteral gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes megye), în termenul concursual.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.

—□—

3—3

Tipografia diecezană

execută cele mai moderne lucrări în branșa tipografică: cărți, reviste, foi volante, invitări de cununie și logodnă, bilete de vizită, extrase de botez, registre, note :: muzicale etc. etc. ::

Arad, str. Deák F. nr. 35.

Telefon p. oraș și com. nr. 266.